

A lap szellemi részére vonatkozó
minden közlemény
Margitai József szerkesztő
névére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése
ide küldendők az előfizetési díjak.
nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukes M., Opeilik A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl.
Brünnen: Stern M.

Nyiltter petitsora 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

A gabona rosták és a rostálás.

Folyik már javában a cséplés, sőt akár-hány helyen már be is fejezték, most már a rosták is újra elő kerültek, hogy megtisztítsák a kicsépellt élelet. Éppen azért talán nem lesz érdektelen, ha néhány szóval megemlékezünk a rostáról, különösen azokról, melyek jól beváltak és a rostálásról is elmondunk egyet-mást.

Hogy mi az a rosta és miből áll annak szerkezete, azt annyira ismeri már minden gazda, hogy felesleges lenne szót vesztegetni leírására. De az már azután más kérdés, hogy minő munkához milyen rostát kell használni.

Általában szem előtt kell tartani a rosta megválasztásánál, hogy annál jobb a rosta, minél nagyobb annak szita-felülete. Ezt úgy kell érteni, hogy minél nagyobb és több szitát lehet bele tenni valamely rostába, annál jobban és szebben fogja az a gabonát megtisztítani és osztályozni. Ez könnyen érthető dolog, mert hisz minél nagyobb szita felületre oszlik el a rostálendő termény, annál nagyobb a biztonság, hogy belőle a nem odavaló idegen anyagok, gommagvak, földrészcscék, polyva, kavics, por stb. kiválasztódnak.

Az már úgy vidékenként szinte meg-

szokott valami, hogy egy-egy gyomnövény az egész határban minden vetésben benne van, míg ugyanaz a gyomnövény más vidékeken csak elvétve, ritkán fordul elő. Természetes dolog, hogy minden gyomnövény magját ugyanazzal a gabonarostával kiválasztani nem lehet. Minél nagyobb és nehezebb a gyomnövény magja, annál inkább kell nagyobb szita felület a rostába s viszont minél kisebb s könnyebb az uralkodó növény magja, annál kisebb lehet a szita felület. Ilyen uralkodó gyomnövények vidékenként a vadrepce, ördögbockor mind különböző magvai vannak s e szerint különböző rostákat, vagy legalább is különböző szitákat kell használni kiválasztásukra. A gabona tisztítására igen jónak bizonyultak a Baker rendszerű rosták, melyet Kühne Ede, Clauton és Schlutleworth és Hoffherr és Schrantz gépgyárosok készítenek jó minőségben. Ezekkel az egyszerűbb és a gabonaszemnél nagyobb tisztáltságok is, akkor a legfelsőbb szitát rézsutosan lefelé állítsuk, hogy így e nagyobb idegen anyagok könnyen legurulhassanak a szitáról s kiessenek a gépből.

Ha pedig nagyon polyvát a gabona, akkor a legfelsőbb szitát vízszintesre állítsuk hogy lassan terüljön el rajt a gabona s így a szellő szele tovább járhasa át a rostálendő terményt és könnyebben kifújhasa belőle a

polyvát egyáltalán, minél gazosabb a rostálendő élelet, annál lassabban szabad annak a szitákon végig menni s azért a garat nyílást szükre kell állítani és a felső szitákat kell vízszintesre állítani.

Ha a gabonában sok az ördögbockor vagy a repcebecző, miket igen nehezen lehet közönséges rostával kiválasztani, akkor az u. n. »Verseny« terményrosta tesz jó szolgálatot, melyet Kalmár Mihály készít Turkevén. E rostának felső szitái nemcsak az oldal mozgást és előre felé mozgást teszik meg, de himbálódzó mozgást is végeznek s így éppen úgy működnek mint az ugynevezett karéjrosták, a mivel az asszonyok választják ki az ördögbockort vagy a repcebeczőt a gabonából.

Az árpa rostálására igen jónak bizonyult a Kühne-féle mosoni rosta, mely az árpát a toklásztól és más idegen piszokgyomtól tisztítja meg.

Ha pedig üszögös a gabona, akkor az üszöggarattal ellátott Baker rendszerű rosták valók munkába.

Végül ha a gabona különben tisztia, csak por, polyva és apró gommag van benne, akkor igen jó szolgálatot tesz a Kühne-féle szelelő magtárrosta. Ennek a rostának szitái nincsenek, ez tisztán csak a szél erejével dolgozik, még pedig olyformán, hogy

T Á R C Z A.

Tündérbert a felvidéken.

Suttogó berkek, zizegő nádasok, morajló patkok, a természet összhangzatos békéjének és a társadalom elkecsereedett harcának regényes tanúja ez a gyönyörű, körüskörül hegyektől határolt, tündérberthez hasonlatos megye. Amint elmaradnak mögöttük Kőrömczbánya alagutjai, a melyekbe gyorsan, vélni az iszonyodás sikoltásával rohog le a füttyölő vonat, ismét fölesikorog a vas vágányok recsegő, kattogó zenéje s a gőzös szinte fékevesztett örömmel száguld alá a nap-sugaras völgybe. »Turóc-Szent-Márton« kiáltja fűgén leszökte a kocsi ajtajából a kalauz. Itt volnánk tehát abban a hirhét, sokat emlegetett városban, a hol állandóan izzik a parázs, melynek hevénél kovacsolják s fenik élesre a haza szívében megfogtatandó fegyvert! Pedig oly nyájasan, oly bekitően, oly felmagasztosító szépen terül el itt a mosolygó természet, mintha e vidék éppen az ellenséges érzelmek eltüntetésére, a felebarátai szeretet ünneplésére teremtett volna.

Zöldelő halmok, virágos dombok szegélyezik a várost, túlalból pedig felhőbe meredező hegyek vonják meg e kies kert határát, Nyitra felé mindinkább ellaposodva, majd ismét egyre növe, amíg Ruttkánál egyszerre meg nem szakad a hegyláncolat, ajtót nyitva a vadul tovaroható Vágnak, a melyen keresztül egyszerűen belebben a déli órákban minden egyes fulevetel megringató enyhe szellő Kutatva jártatjuk körül szemünket. Hol vannak hát a vámsorompók, a hol valami vadtekintető, lógó bajszu, bockorsziyas pánszláv min-

dent leszed rólunk, a mi magyar és csak aztán bocsát be a maga kis birodalmába? Nyomuk sincsen. A helyett barna képű, kőcosz cigány-purdék szaladgálnak, hol az ember előtt, hol mögötte, nevetésre csiklandó siránkozással kérve az újonnan érkezettől egy »grajceziarüt.« Ez az a vámtétel, a melyet le kell rónunk, hogy az alkalmatlankodó apró-cseprő népséget a sorompókhoz való visszatérésre bírjuk. De meg szemközt találkozik velünk a család feje, a vén cigány, akit nagy óbégatással elkecseregett panaszára, hogy feleségét lopás miatt börtönbe csukták és szegény cigányának most több kell, szintén egy fényes rézkrajcczárral kell megvizsgatnunk.

Most már nyugodtabban folytathatjuk utunkat. Igaz, hogy egy-egy kapuját elől fenyegető külsejű kutyák állják el az utat, ámde ezek is a hűvös égalj fiai és nyugalmukban minden csip-csup magyar által zavartatni. Sodrukól csak a száguldó kerékpárok hozzák ki őket s nemzetiségre való tekintet nélkül úgy a magyar, mint a tót negyedbe tartozó kerékpáros lábuk száránál fogva iparkodnak marasztalni, hogy ne távozzék olyan hamar.

Mert van ám e városban magyar és pánszláv negyed. A kettőt a régebben nagy szerepet vitt, de azért be is szüntetett »Matjica« épülete választja el egymástól, melynek tőszomszédságában a »Narodnie Noviny« csinos szerkesztőségi épületét találjuk. Az u. n. magyar negyedben ott áll a megyeháza, az egyetlen, a melyben nem a zöld asztalnál vitatják meg a megye dolgai, hanem a vörösnél. 1707-ben Turóc vármegye is küldött követeket az önödi gyűlésre s körlevelében azt fejtegette, hogy a felkelést a vezérek a maguk hasznára zsákmányolják ki. Keservesen kellett ezért megszenvedniök a követeknek. Rakovszky

Menyhért uramat a gyűlésen agyonszablyázták, Okolicsányi Kristófot pedig, miután ugyancsak ott súlyos sebekkel borították el, lefejezték. Ennek emlékére ma is vépiros terítő borítja a megye-asztal.

Pompás háttérrel szolgál a megyeházának az egy órányira mögötte csonka gula alakjában elterülő s a Turóc folyóra néző hegylánc, melynek felső síkja Trecsené meggyére nyújt gyönyörű kilátást. Diómagyságu számóczák kandikálnak ki a méltóságos fenyőfák tövén illatozó fű közül, gazdag keresletnek örvendve egy a gyermekek, mint a néha megjelenő maczkók részéről. A megyeházával szemközt eső kaszinó a találkozóhelye a város összes magyarságának. A tót áramlat ellen való küzdés itt egyesítette a különféle felekezeteket a hazafiság szolgálatában. Jó barát itt a katolikus pap a zsidóval. Vállvetve küzdenek a magyarság érdekében, hogy ennek kicsiny, de üde szigetét el ne borítsa a panszlavizmus árja. —

Ha megkondul melán, méltóságosan az esteli harangzó, az evangélikus templom felé vezető fasorban tiszteleire indító ősz férfui látunk áhíatos egyedülletben tavahaladni. A »tót« felekezet 83 éves lelkésze ez! Roskatag természet elszánt akaraterő, vas erély varázsolja egynessé, szelid kifejezésű arcát élénk szemlemi élet fénye hatja át. Nemzetiségének legelszántabb, legtörhetetlenebb harciosa ez agg!

A pánszláv negyed mögött az 1600 méter magas Kriván-Fátra terpeszkedik. Merészen a felhőkbe nyulik orma. Zivatar után fölséges látványt nyújt e hegy. Dereka körül száguldva kergetik egymást a felekek s e fehér környezet körül tör égfelé a hegy, ormán füstölő felhő, fölötté isten

a garatból vékonyan bocsájtott gabonát a szelelő széle előre fújja. Minél nehezebb a gabona szem, annál közelebb illetve hamarabb fog leesni s minél könnyebb az, annál messzebb viszi a széláram. A rostába tehát, a szelelő előtt, több állítható rekesz van, hova a különböző súlyú magvak melyeket a széláram különböző távolságokra visz, behullnak.

E rostának a széláramát szabályozni is lehet, aszerint, amint nehezebb vagy könnyebb magvak szétválasztásáról van szó. A port, polyvát és piszkot a szél teljesen kifújja a gabonából.

Igen jól lehet e kis szelelő rostát használni a különböző nehézségű termény magvak szétválasztására, így pl. búkkönty a zabtól vagy borsot a zabtól, ha össze voltak keverve, pontosan és tisztán szét lehet választani.

Ha pedig a lóhermagból az arankát kell kiostálni, erre megfelel a Thallmayer féle aranka-rosta, mely szintén Kühne-nél kapható.

Hogy azonban bármely rosta jól működik, vigyázni kell elsősorban a rosta felállításánál. Annak teljesen vízszintesnek kell állni, mert különben félre csuszik egy oldalra a mag s nem oszolva el az egész szita felületen, nem tisztul meg. A szelelő tengelyét jó meg kell olajozni, hogy könnyen járjon, a rostát szilárdan kell beállítani, hogy ki ne rázódjék helyéből és nem szabad szelnek szemközt állítani, mert a szél visszafújja bele a port. A fajtákat pontosan kell kiválasztani, a nagyobb szeműt felül, a kisebb szeműt alul. Hogy pedig jól áttisztuljon a rosta, nem szabad egyszerre beállítani a szitákat s azután végig ezzel a beállítással dolgozni, hanem többféleképp kell a szitákat összeválasztani és kiprobálni a beállítást míg teljesen jól fognak működni. Tágra állított garattal nem lehet tisztán rostálni

Jegyzőkönyv.

Felvételett Letenye község képviselő-testületének rendkívüli közgyűlésében, Letenyén, 1898. augusztus hó 29-én. Jelen vol-

kegyként az oszladozó nimbusokon átsugárzó és egy-egy pillanatra szertevilánó napfény. Olyan ez mint a Szinai hegye a tizparancsolat kihirdetésekor. Rémes csattogással zeng fölötté az ég, ha vihar készül, a lecsüngő viharfelhők elnyeléssel fenyegetik a hegyet. Borzalmasan cikáznak körülötte a villámok az új koromsötétjében. Mintha minden hegy derékben szakadt volna ketté, akkorák dörög. Reggel azután az oszladozó felhők már serényen epret gyűjtő tót fiukról lebbentik fel a fátyolt, a kik ki nem fáradnak a hegymászásban, sőt június 24-kének előestéjén több csoportra oszolva, az összes hegyek ormaim megmászva. Keresztelő-Szent-János-dicsőségére azokon pástortűzet gyujtanak.

Bejárva Turóczmegyét, lépten-nyomon falura akadunk. Egyik kis község a másikat éri. Van ezek közt nagyobb is, de legtöbbje, 4-5, sőt mint Vachotfalva, 2 házból áll. Ily helyeken tán az egyik ember a másikat bírva választja, a bíró meg választóját kisbíróvá nevezi ki.

Hanem azért számos nemes család innen ágazott el, mint ősi fészekből. A Rakovszkyaknak, az Okolicsányi, Prónay, Tomesányi, Kossuth, Draskóczy, Justh családoknak itt van a hazájuk. Az Ivánkák már majd hétszáz esztendő előtt nyertek itt birtokot. Ősük hű kísérője volt II. Endre királynak szentföldi útjában, aki hű csatlósának e megyében ajándékozott jutalomképpen birtokot.

Kegyes megemlékezésből az ezen keresztül folydogáló folyócska a Jordán nevet kapta.

Ha az ilyen falusi embert másfelé viszi útja, talán vásárra megy feleségével, akkor sajátóság megfigyelést tehetünk. Mindig a férfi megy elől s

lak az alulítottak. Tárty: Dr. Csemesz Kálmán községi képviselő és társainak Lepsényi Miklós országgyűlési képviselő politikai és társadalmi szereplésének elítélése czéljából tett indítványa tárgyalása. Községbíró, képviselő-testületi elnök a gyűlést megnyitván, a körjegyző előterjeszti dr. Csemesz Kálmán k. képviselő és társainak következő indítványát:

Mélyen tisztelt Képviselőtestület!

Országszerte köztudomásuak azon cselekedetek, melyek a Lepsényi Miklós nevet oly szomorú hírhedségre emelték.

Az osztály és felekezetek elleni izgatásnak áldatlan kézzel felgyújtott vad lángjai világították be ezt az ösvényt, melyen köz- és nemzeti életünk ezen Herosztratesze elindult, és törhetetlen, jobb ügyhöz méltó kitartással — bár egy nemzet átkai közt — halad folyton előre, letörve elszánt szilajságában az élő, fölkelnt király szent koronájának apostoli keresztjét, — és nem kimélve nyugvó nagy halottak kriptájának siri nyugalmát. . . . Átok és rombolás jelzik mért-földkövekként ez ember pályájának utvonatát — melynek befejezése — az örök igazság és történelem minden törvénye és tanulságának megsértése nélkül — nem a dicsőség lesz, hanem a szegyeteljes elbukás, a melyre méltán rászolgált. Mert a mesterséges uton-módon, ámitással és félrevezetéssel elszédített nép végre felébred kábultságából és hatalmas erővel fog tiltakozni ama lelketlen üzemek ellen, amelyek a vallás védelmének hazug ürügye alatt egyéni és testületi magánérdekek előmozdítását tűzték ki önző czéljukul.

— És eljön így majdan önmagától az idő, a mikor a kijátszott, legdrágább vallási érzületében megbántott nép önmaga fogja szeretetének templomából kiűzni a hamis prófétákat.

Az a képviselői állás is, melyet a Lepsényi Miklós-nak nevezett szomorú nevezetességu egyén, a mi elámitott kerületünk többségének (hála Isten ma már megrendült) bizalmából elfoglat, nem fogja feledtetni, hogy papi hivatása és esküje nem az izgatás és bujtogatás orgiai közé utalja

csak tíz lépésnyire mögötte követi asszonya, hátán esetleg egy zsákba dugott gyermekkel. Jóravalót tót asszony nem megy férjével együtt, a tisztesség megkívánja, hogy urát előbbre hagyja.

Egy ékes pontja a megyének Stubnya-fürdő, mely Mártonból jövet, a birodalom legmagasabban fekvő állomása, Jánoshegy mögött fekszik. A Turócz völgyében, a Hermaneczhegy alján terül el e híres hőzfürdő, melynek történelmi nevezetessége is van. Itt találkoztak és kötöttek szövetséget 1666-ban Vesselényi Ferenc nádor és Zrinyi Péter horvát bán, itt szövödtek a Wesselényi-féle összeesküvés első szálai. Stubnyára utaztában feltűnik az embernek Znió-Váralja és annak tanítóképző-intézete, papírgyára és régi vára.

A megye, jólehet katlanban fekszik, hűvös éghajlatu. »Kilenc hónapig tél, három hónapig hideg«, mondja találóan a turóci ember. De a hűvös klíma meg is edzi ám a lakosokat. Szorgalmas, kitartó, serény és nyugodt a népe, egy mezei munkában, a szűken termő föld megművelésében, mint minden egyéb pályán. Értelmessége a számos, nagyon találó és nagyon szellemes közmondásban nyilatkozik meg. Vas erély, vas akarat jellemzi a turóci tótót. Vas van ott feloldva a földből felbuggyanó ásványos forrásokban is. Mily összhang a nép természete és az anyaföld jellege közt! De vasnak kell ám lennie annak a karnak is, a mely e népet, ha fellovalják, féken tartja.

Schwarcz Lajos.

öt, hanem a béke és türelem oltára elé; mert az Üdvözítő szenvedéseinek jelképe: a szent kereszt nem a pártviszályok dulakodásainak fegyvere, hanem a hitbuzgalom, istenitiztelet és emberszeretet erényeinek klenodioma.

Lepsényi Miklós tehát, a ki felekezeti háborút hirdet vallásbéke helyett; országfejedelmet sértésre vetemedik, — szerzetesi alázatosság helyett; csöndes halottak nyugodalmát háborítja fel. — tulvilági üdvösséget könyörgő imádság helyett; megsérti az ember és hazafi szívében elhunyt nagyjainak emléke iránt szunynyadó kegyelet érzelmét; — és még ezeken kívül a magyar sajtó tekintélyes organumainak ellene és egyéni és politikai tisztessége ellen intézett támadását megczafolni nem tudja, meg sem kísérli: ez a megbotozott papképviselő nem méltó arra többé, hogy iránta bizalommal s köteles tisztelettel visellessünk.

Hazafias fölháborodásunkat — önmagunk és testületünk fentartása czéljából és az utódoknak emlékül — kifejezendő: indítványozom tehát, hogy Lepsényi Miklós ur képviselő-sége révén s vele együtt gyászos nevezetességre vergődött kerületünk székhelyének Letenye községnek képviselő-testülete mondja ki azt, hogy:

»Lepsényi Miklós képviselő hazafiatlan, ugy politikai, mint társadalmi szempontból kifogás alá eső szereplését kárhोजtatja s elítéli, s mély szegyenérzet tölti el a fölött, hogy Lepsényi urat kell képviselőjéül birnia.«

Letenye, 1898. aug. 27-én.

Kitűnő tisztelettel

Dr. Csemesz Kálmán

közs. képv.-test. tag.

Az indítványhoz hozzájárulunk:

Zakál Gyula	Österreicher József
Wesel Manó	Kessler Géza
Boka József	Tamás Ádám
Nagy János	Leitner József

Az indítvány egész terjedelmében felolvastván és tárgyalás alá vételven, az ezt kísérlő megokolás alapján a képviselő-testület egész terjedelmében egyhangulag elfogadja és a következő lapokban közzétetvén határozta: »Magyarország«, Budapesti Napló«, »Budapesti Hirlap«, »Egyetértés«, »Magyar Nemzet«, »Magyar Hirlap«, »Pesti Hirlap«, »Pesti Napló«, »Zalamegye«, »Zala«, »Keszthelyi Hirlap«, »Délzala« és »Muraköz«. A jegyzőkönyv felolvasztván, bezárattott és aláíratott. Kelt mint fent. Bóha József bíró elnök, dr. Csemesz Kálmán, Zakál Gyula, Leitner József, Wesel Manó, Keszler Géza, Österreicher József, Patakí András, Mikó István, Horváth István, Tamás Ádám, Nagy János, Mikó József, Szabó Károly, Dénes Jenő körjegyző.

Budapesti öszi gyümölcskiállítás.

Már említettük egy ízben, hogy az Országos Magyar Kertészeti Egyesület ez évi öszi gyümölcs- és általános kertészeti kiállítás tartását határozta el és e tárgyban a földmívelésügyi m. kir. támogatását kérte ki.

Miután Darányi miniszter a kiállítás támogatását kilátásba helyezte — az egyesület kiállítási bizottsága tegnap Emich Gusztáv elnöklete alatt ülést tartott, melyben a program véglegesen megállapított.

E szerint a kiállítás f. é. október 9—16-ig fog tartani a varosligetben, a mezőgazdasági muzeum (Vajda-hunyadi várépület) helyiségeiben.

A kiállítás sulypontja a gyümölcs és szőlőre van ugyan fektetve, de ki fognak állítani konyhakerti termények, virágok, virágkötési és díszítési munkák; végül pedig a gyümölcscsodolgozásra és értékesítésére szolgáló gépek és eszközök is. Ezen utóbbi gépek kiállítása nemzetközi lesz, míg a többi tárgyak kiállításában csak magyarországi termelők vehetnek részt.

Ezen kiállítás célja: a pomológiai ismeretek gyakorlati terjesztése, továbbá a kertészeti érdekelttség ébrentartása; másrészt alkalmat fog ezen kiállítás szolgáltatni arra is, hogy úgy a fővárosi fogyasztó közönség, mint a meghívott külföldi kereskedők is a termelőktől közvetlenül szerezhesék be téli szükségleteiket.

Az idei év ugyan nem valami sikerült gyümölcstermő év az ország egész területét tekintve; mindazonáltal egyes vidékeken szép gyümölcstermés mutatkozik; sőt a szilva- és dióból nagyobb kivitelre való is akad. A kiállítók jutalmazására számos arany-, ezüst- és bronz-érem, továbbá különféle pénzűdják állanak rendelkezésre.

Már előre figyelmeztetjük tehát termelőinket és kertészeinket, hogy a kiállításban saját érdekükben minél többen és minél méltóbban vegyenek részt.

Bejelentési iveket, megkérésre, postafordultával küld az »Országos Magyar Kertészeti Egyesület« titkári hivatala (Budapest, IV. ker. Koronaherczeg-utca 16. sz. földszint) vagy az országos gyümölcsészeti miniszteri biztos a földmivelésügyi m. kir. miniszteriumban (Budapest, V. ker. Nádor utcai palota).

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Lapunk segédszerkesztője** Zrinyi Károly megrongált egészsége miatt kénytelen volt a lapunk szerkesztéséből ideiglenesen kilépni. A midőn e helyen is megköszönök Zrinyi Károly urnak több évi becses munkálkodását, azon reményünknek adunk kifejezést, hogy egészsége mielőbb helyreállván, lapunknak és hazafias céljainak ismét szolgálataiba állhat.

— **Kinevezések.** A vall. és köoktatásügyi miniszter Gyürke Ilona okleveles óvónőt a perlaki állami ovodához nevezte ki. — Farkas József a helybeli postahivatalhoz gyakornoknak nevezetett ki.

— **Kirendelés.** Kolbenschlag Béla főszolgabíró Novák László strídói aljegyzőt Csáktornyára helyettes-jegyzőnek rendelte ki.

— **Ezüst mise.** Egy érdemteljes lelkész, Schadt István miksavári plébános, felső-muraközi egyházkerületi tanfelügyelő ülte meg m. hó 25-én áldozásának 25-ik évfordulóját. Schadt István mint lelkész és mint hazafi mindig össze tudta egyeztetni a lelkeszi magasztos hivatást a hazafiai kötelességek hű teljesítésével. Dacára a mi nehéz és kényes viszonyainknak, mint derék lelkész s mint jó hazafi azok közé tartozott, kik soha, semmi körülmények között sem tagadták meg hazafiai érzésüket és gondolkodá-

sukat. A derék lelkész jubileumát csak a legszűkebb körben, 25 év előtti volt semináriumi iskolatársai körében ünnepelte meg, mégis híveinek sokaságát nem lehetett visszatartani attól, hogy a maguk részét ne vegyék ki az ünnepségből, tiszteletüknek és szeretetüknek igaz jeleit ne mutassák külső jelek által is lelképásztoruk iránt. A Te Deumon jelen volt a hívők sokasága, kiknek nevében nagyszámu küldöttség tisztelettel a jubilánsnál, a mozsarak durrogása pedig a közel stayerországiaknak is tudomására hozta a miksavári fára híveinek lelkészük iránti meleg ragaszkodását. A midőn mi is a hívők, tanuló-társak, jóbarátok és tisztelők sokaságának közé állanánk a mi üdvözlötünkkel, kívánjuk, hogy a Mindenható tartsa meg a jubiláns életét híveinek javára és örömeire igen, igen soká s árássza rá mind azon kegyeket, melyek a földi életet boldoggá tehetik! Főleg pedig adjon neki egészséget és kitartást nemes hivatásának végzéséhez!

— **Eljegyzés.** Holub Ferencz csáktornyai illetőségű lengyeli kereskedő eljegyezte Türbauer Francziska kisasszonyt.

— **Kinevezés.** Kornfeind Jenő drávasárhelyi ujmisés lelkészt a zágrábi érsek ur Rácsára nevezte ki káplánnak.

— **A csáktornyai állami polgári fiu- és leányiskola** szép, mintaszerű épülete teljesen elkészült, berendeztetett és czéljainak átadatott. A legkényesebb igényeknek megfelelő modern iskola-épület s annak czél-szerű berendezése sok, sok éven át fogja hirdetni dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek városunk s annak kulturális előhaladása irányában tanusított áldozatkészségét és jóakarátát.

— **Hivatalos látogatás.** Epstein József zalaegerszegi pénzügyigazgatói titkár hivatalos látogatást tett a helybeli adóhivatalban. Innen Perlakra utazott.

— **Rabbiválasztás Győrött.** A győri és győrszigeti izr. hitközség aug. 28-án ejtette meg a rabbiválasztást, Schwarcz Mór dr. turóc-szent-mártoni rabbit választván meg főrabbinak. A fiatal pap fia Schwarcz Jakab csáktornyai rabbinak; tudományos képzettsége és kiváló szónoklatai által széles körben tette ismertté nevét. A győri hitközség új rabbiját szeptember hó első napján fogják ünnepélyesen beiktatni.

— **Előléptetés, kinevezés.** Szakonyi Géza csáktornyai állami polgári iskolai r. tanítót a vallás és közoktatásügyi miniszter ur a X-ik fizetési díjostlyai második fokozatába léptette elő. — Ugyancsak miniszter ur a csáktornyai állami polári leányiskolához Kintner Róza okl. polgári iskolai tanítónőt a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába s. tanítónővé kinevezte.

— **Tanítónő-választás.** A dráskoveczi tanítónői állásrá m. hó 20-án egyhangulag Kovács Róza okleveles tanítónő választott meg.

— **Nyári mulatság.** M. hó 28-án tartotta a csáktornyai kereskedelmi ifjak önképző-egyesülete nyári mulatságát a »Fehér galambhoz« címzett vendéglő kertjében. A tánczszal egybekötött sikerült mulatság d. u. 5 órakor vette kezdetét s csak az éjféli utáni órákban ért véget.

— **Halálozás.** Biró Péter magyar államvasuti gépgyári tisztviselő, folyó hó 26-án hosszas szenvedés után életének 64-ik évében meghalt. A boldogultnak földi marad-

ványait f. hó 28-án az új központi sírkertben helyezték örök nyugalomra. Biró Mariska alsó-domborui elemi népiskolai tanítónő az elhunytban édes atyját gyászolja. Béke porai felett!

— **Tekeverseny.** A helybeli tekéző-lársaság m. hó 25-én tartotta meg Baumhack Frigyes vendéglős kertihelyiségében ez évi tekeversenyét. Nyertesek lettek: dr. Fárnek László, Baumhack Frigyes, Bernyák Károly, Frász Tamás, Pecsornik Ottó, Zrinyi Viktor, Cvetkovics Antal, Salon Péter, Neumann Albert, Strahia Károly, Morandini Bálint, Marcius Ferencz, Masztnak József.

— **A pápa ajándéktárgyai.** A pápa a múlt vasárnap tartotta nevenapját, mely alkalomból a római lapok regisztrálják, hogy még egyetlenegy pápa sem kapott annyi ajándékot, mint XIII. Leo. Kivánsága szerint halála után egy külön muzeumba kell azokat helyezni s a muzeumot róla elnevezni. A kapott ajándékok légértékesebbjei a következők: 28 nagyértékű drágakövel kirakott tiara; 319 nagyértékű ékszerrel díszített kereszt; 1200 arany- és ezüstkehely; 81 gyűrű; — ezek között a szultán ajándéka maga megér 50,000 lírát; egy óriási nagy darab gyémánt, Krügernek, Transvaal elnökének ajándéka, melyet több millióra becsülnék; 16 pástortbot, drágakövel kirakva; 884 szenteltvíz-hintő, aranyból, ezüstből; 7 arany- és ezüst-szobor és mintegy 1000 darab műkincs. Minde tárgyak értékét 50 millió lírara becsülik.

— **Meteorologia.** Csáktornya állomás augusztus havi hőmérsékletének közepe 20.9 C°. A hőmérséklet maximuma 31.4 C°. 9-én. Minimuma 12.0 C°. 30-án. Csapadék havi összege 39.0 mm. A csapadék 24 órai maximuma 19.0 mm. 9-én Csapadékos napok száma 5

— **Helyreigazítás.** Lapunk m. számában a vízi-szent-györgyi plébános elítélésére vonatkozó hír a szerkesztő távollétében került lapunkba. Annak beküldője pozitív adattal nem rendelkezik az ügy állása felől s csupán hallomás után írta meg hírelt, amely különben egy hónap óta tartja magát a sztyeggyörgyi nép között, mint erről magunk is meggyőződünk.

— **A »Képes Családi Lapok«** írói a legjobb nevű és legjobb tollú írók; a »Képes Családi Lapok« Magyarország legelterjedtebb s méltán legkedveltebb képes szépirodalmi hetilapja; a »Képes Családi Lapok« kitűnő és változatos tartalmának megfelel a kiállítása is, mert a legjobb mesterek legjobb képeit közli művészi reprodukciókban. A »Képes Családi Lapok« nagy áldozatok árán az ismeretterjesztő cikkekhez jól sikerült fényképek után készült illusztrációkat is közöl; az aktuális kérdéseket és eseményeket azonnal a leghitelesebb alakban úgy képen mint írásban terjeszti olvasó közönsége elé s mindemellett a »Képes Családi Lapok« Magyarország legelosóbá szépirodalmi heti lapja, mert előfizetés ár egy evre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. A »Képes Családi Lapok kiadóhivatala (Budapest, V., Vadász-utca 14. sz. saját házában) mutatványszámot kívánatra ingyen és bérmentve bárkinek küld a ki ezért hozzá fordul.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF

Kiadó és lapulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika u Čakovcu.

Izdateljstvo:
Knjižara Fischel Filipova kam se predplate i obznanne pošiljaju.

MEDJIMURJE

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjedan jedankrat i to: vu svako nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr

Obznanne se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Plod.

Žetva letošnja je već po celim orsagu prešla i vezda još gde-gde spravljaju i mlativu žito. Pod ovum prilikum najbolje predvidimo, kakov je plod po orsagu ne samo v žiti, nego vu svem, kaj spada k gospodarstvu.

Pšenica i hrža je letos po sredinskim zraslo, tojest neg odveš malo, pak ne puno; ječmen i zob je dobroga sredinskoga ploda dal. Ovo vidimo, ako žito na kulikoču pogledamo. Ako pak na kakovču pogledamo, onda pšenica i hrž je dober sredinski prorez zrasel; puno lépe farbe i žmehke zrno žita. Ječmen je za ovo leto ne prehudi, ali, jer zvekšinum žutkast i negdi-negdi barnasti je, zato beli pivin ječmen se na malo mestih najde. Negdi ima dobru težinu, a na nekojih mestih, gde je droben i stišjen zrasel, jako slabo težinu tojest vagu ima.

Zob do sada tak vu kakvoči, kak v kulikoči dobro kaže. Najbolje plača zob na Alföldu i na desni stranki Dunave.

Od pšenice za letos moči 32—32 i pol million metercentov čekati. Od hrži v račun vzetu elementarnu nesreću, 9—10 million metercentov moči čekati.

Protuletni ječmen je požeti. Z njega je sredinsko a na nekojih mestih izvrsen zrasel. Bil je posejan na 1½—2 million me-

kotah (oralov), ovoga moči po celim orsagu 13—13 i pol million metercentov čekati.

Zob po dnikaj su poželi, na brežnih mestih ga sad žnjeju i negdi sad se stoprav zori. Zob za letos bude dobro dal.

Kuruze, makar se suša po vekšnih strankih orsaga pozna, nebudeju prehude.

Z med povrtalja samo vugorki i para-deis stojiju hudo.

Hajdina, prosa, len, konople, repa, duhan, kolompér dobro kažeju. Krme su za letos ne hude. Po iztočnih i severnih strankih orsaga su do sada dvaput, a po južnih parveč tripud i svakiput je dosta krme žišlo.

Gorice sredinskoga ploda kažeju. Sad se negdi slabo kaže, negdi pak dobro kaže.

Baross minister i Compó gazda.

Niti nije tak zdavnja, da se zgotovila željeznica, koju čakovčanci za »Lizl cug« zoveju. Iz južno-severne stranke naše lépe Zalavarmegijije zide vlak i ide proti južni stranki blizu granice horvaske, do Čakovca. Po ovim putu ide čez »Göcsey« zvani děl varmegijije. Ove zemlje stanovnici još takvu čudno mašinu nigdar nisu vidli. Ne je onda čudo, ako su znaični bili na nju.

Compó Mihály vrėden gazda z Réthát občine je nestrpljivo brojil minute na Görbeszegskoj novi noverni postaji, da bude ipak jedanput došla sim ta čuda Božja.

— Nemre to istina biti, veli nestrpljivo kum Mike za hrbtum Compóa. — Su nas vkanili.

— Ne kak; to nemre biti. Pripovedal je to meni moj kumič, znate on Šandor siročče, koj je lani došel dimo s tremi zvezdami zmed husarov. Ovdi pak vezda željeznu paripu sedla, jaše, da neskoči vun z hama.

Najedenkrat ošter zvižd se glasi i na kratkoma iz šume se videl novi vlak. Obkinčeni s cvetjom i zastavami se postavi pred postaju. S glasnim vikanjem: »Eljen!« su primeli vlaka, samo Compó je ne mogel k reči dospeti, tak ga je iznenadilo ono, kaj je videl. — Putniki su doli stali. Z jedne lépe kočije je doli stal jeden veliki človek; njega je svaki gledal. Notarius je k njemu govoril: takvi lepi govor je to bil, da bi dober bi za svetkovno prodeštvo.

— Gdo more biti to veliki gospon? — zapita Compó jednoga, koj je poleg njega stal.

— Baross minister, njegova preuzvišenost.

— Hm!

— Vidite, njemu moramo zahvaliti ovu željeznicu.

— Kaj velite? I Görbeszegčani?

— I oni; pak čuda, čuda drugi v ovi lépi domovini.

Compó svojim kumom bolje napre; cisto blizo je hotel videti toga silnoga člo-

Z A B A V A

Dvoboj na metle.

U niekom malom selu je prije nekoliko godinah živel jedan penzionirani general, koj je bil zajedno i načelnik občine. Njegova gospa je bila vrlo pobožna žena, ali on je bil strašen neprijatelj svega, kaj se je viere ticalo. Gde je samo demaćemu plebanušu kakovu špotnicu mogel učiniti, to je učinil, a k tomu je bil u občini strog, da je pred njim sve drhtalo.

Bilo je mieseca Janiuša, baš dan prije tielova. Strašna ploha je padala i viher haračil; vulice, kud bu processia išla bile su uslied toga pune blata i smetja. Plebanuš je obhodil svoje farnike te ih prosil, da svaki pred svojom kućom smetje pomete. Pošto pak se nitko nije ufal pred generalovim dugim stanom zmetati, otišel je plebanuš i k-ovomu te ga isto tak zaprosil, da za sutrašnju processiu pušti po slugih pred svojim stanom pometi. Ali tu je zlo nadošel! General je baš bil zle volje, pak akoprem je i njegova gospa plebanuševu prošnju podupirala, general je proti tomu svemu strogo prepovedal, da se pred njegovom kućom nitko nepodstupi niti jedan krat metlom potegnuti.

»Jeli je to njihova zadnja rieč?« — zapita plebanuš generala. — »Oni anda nedopušćaju niti svojim slugom, niti ikojemu susedu, da pred njihovom kućom pomete?«

»Niti sperutnjačom!« — krikne general. Plebanuš se na to uljudno nakloni i otide.

Navadno je, da ljudi, koji nisu baš posve pokvarenog karaktera, kada kaj neplemenitoga učine, ako ih i saviest nepeče, ipak poslie čina postanu nemirni i zle volje. Tak je bilo i generalu, on je cieli podvečer bil namrgodjen te se je i prije kak navadno, u postelju legnul, a niti nije navadne novine na večer čel, a kad je došla noć, spolegli su se i ostali u njegovom stanu na počinek te se je činilo, da u kući sve, kaj je živo, mirno spava.

Ali general nije imal sna, on se je u postelji bezsnen obračal sad na desnu, sad na lievu stranu, sad se je pružil, onda opet skučil, pak ako je i malo zadremal, tak se je opet na hitrom probudil te je zlovoljno na cielu noć prokletstvo mrmal. Zjednom riečju, mučil se je na postelji, kak kača na trnju.

Već je prošlo pol noći a general je još uvijek po postelji se bez sna obračal, kad na jedan krat začuje nekakovo čudnovito škrobanje vani pod obluki svoga stana. Huič,

huič, huič. — »to je ipak čudnovato« — reče u sebi i sedne se u postelji.

Huič, huič, huič, opet isti glas čuje. »Pasja taca, kaj to škrobanje znamenuje?« — i sad još bolje napne uha.

Huič, huič, huič

«Ah da bi te čaplja vpičila« — zmrmla opet — »em tu netko pred kućom pomeće! No čekaj, vrag ti vkapi popeval, taki ja tebe za to dielo naplatim. To je sigurno moj sluga ili jedan, izmed susedah, kojega je plebanuš podkupil. Čekaj moj plebanuš, ti se služiš prevejanostjum, dobro, taki bu tvoj delavec znal, kaj je moja batina.«

Dok je ovak sam sobom govoril, oblačil si je hlače i kaput, zatim natekne na noge papuče, vzeme u ruku batinu te se kakti maček, koj na vrahca vreba, potiho odsulja kroz vrata na vulicu.

U tom je metla (jer je on glas izbilja bil od nje) svoj posel dalje obavljala, bez da se je za generalovu batinu brinila, huič, huič, huič General dignjenom batinom naglo skoči za vugel, odkud je glas dohadjal, za da toga prevzetnjaka, koj se je proti njegovoj prepovedi podstupil pred njegovom kućom pometati, kaštiguje. »Aha, tu si ti lopov, čekaj malo, taki« ali isti hip i

veka, koj se veselo spominal s jednim drugim. I staroga Compóa je v pamet zel minister i smejuć ga zapita.

— No duša, ste željeznicu došli gledat? Kaj ne, kakvo delo je to?

— Jako je dobro, preuzvišeni gospone; samo jednu falingu ima.

— Pak kaj bi to za falingu bilo?

— To, da nam v Réthátu ne fučka vlak. Ne su ga mērniki štel k nam obrnuti. Hej! preuzvišeni gospone, bi mogli pomoći!

— Puno peneze košta; država pak malo ima. Pemalen dohadja štibra na željeznicu.

— Sam ne rekel — se obrne nazaj Compo k kumu svojemu? — sam ne rekel, da zplatim perez v svojim vremenu. . . . Preuzvišeni gospon, ja i moj kum smo dužni 5 forinti, izvoliju, splatimo. Prosimo, da denjeu još par forintov iz državne kase, da i k nam dojde ta mašina.

— Najte bantuvati; samo doma zplatite. *Ako me Bog poživi*, budem se trsil, da i vam bude fučkal vlak.

*

. Najedenput zvoniju. Plakala se jedna tužna vdovica, plakala su se dvoja deca, plakal se celi orsag. Črne zastave su žalostno šepetale: veliki zgubiček je dostigel orsaga!

Compó i Mike su pak čekali fučkanje, kaj njim preuzvišeni gospon obećal.

— Kaj ne, je rekel preuzvišeni minister, da *„Ako me Bog poživi“* i vam bude fučkal vlak. Na jedenput su začuli, zakaj zvoniju, zakaj su črne zastave. . . . Baross Gábor je vmrl. . . . dober preuzvišeni gospon.

Compo Mihalj si suze briše z oči i veli svomu kumu.

— Vumrl je on dober gospon; Bog ga naj ublaži! . . . Budete vidli kum, nebude nam fučkal vlak nigda. . . nigda! . . .

zamukne, te mu i batina od osupnjenosti izpade iz ruk.

»Kaj je to gospon plebanuš?« — zavikne na pometača — »kaj su oni?« — Pak kak oni dojdú do toga, da pred mojom kućom smetlje pomeću u to doba noći?«

»Je« — odgovori plebanuš metlom u ruki, jer on je izbilja i bil — drugać nije moglo biti. Oni gospodin general su se sva-komu strašno zagrozili, koj bi se podufal dojtí pred njihovu kuću pometat, a danas na tielovo, kad se bude naš predragi zveličitelj po celom selu nosil, vriedno je da i ulice čiste budu, pak kad se uslied njihove prepovedi, ovu službu na čast velikoga Boga, nitko nepodufa pred njihovom kućom obaviti, potrebno je, da anda ja sam posledice nosim. Nikaj njih neka nesmućuje, neka samo slobodno tum batinom po mojih plećih udaraju, je budem sretan, ako budem za mojega zveličitelja samo jezeri diel udarcev terpel, koje je on za mene dragovoljno pretrpel. Neka samo udaraju gospodin general, ja se neću niti najmanje braniti!«

»A, tak«, — veli general — »kaj su oni s-te strane počeli. Dobro, onda ćemo to drugać napraviti! I kakti mladić skočivši u dvorišće pričme zvati: Peter, Ignac, Joška,

KAJ JE NOVOGA?

Sreberna meša.

25-ga prošloga meseca se je lépa svečanost obdržavala vu Miksavaru. Ov den je Veličastni Gospodin Schadt István plebanuš i školski nadzornik obslužaval svoju srebernu mešu. Bil je Te Deum, na kojem su velika vnožina njegovih věrnih farnikah i njegovi suvućeniki nazočni bili, s kojim je pred 25 let vu seminarium hodil. Pucanje mužarah i radost farnikov je dokazivalo onu čast, koja biva med farniki prama duhovnomu pastiru macinske fare. Vu ime farnikov je jedna komišija pozdravila vřednoga plebanuša, koj kakti duhovni pastir i dober domorodec svim medjimurskim sinom na peldu zvršava svoje svećeničke i domorodne posle. Bog daj na radost i korist farnikov, dobrih priateljah i čestiteljah vřednomu Veličastnomu Gospodinu plebanušu dugo življenje i dobro zdravje! Bog ga poživí vnoğa leta!

Imenuvanje.

Častnoga gospodina Kornfeind Jenőa novomešnika, Medjimurskoga sina su za kapelana vu Raču imenuvali.

Zločin v poreznim uredu.

Vu Veliki-Kaniži su prošlu nedelju jednoga lata vlovili, koj je poreznoga ureda štel porobiti. Već je na peneznih vratih lokola dolí zribal, kad ga je jeden sluga v pamet zel, po dugim nagajanju, su ga vlovili. V oni zidini, gde je kanižki porezni ured, je i pošta. Tat je dobro znal, da v nedelju po poldan niti na pošti, niti pak v poreznim uredu nega službene vure, računaj je, da onda nikoga nebude onde, i tak ovo vreme je hotel ponucati nato, da poreznoga ureda razbije i peneze spobere. Još pred poldanom je odišel v stanje, i kad bi si spregledal sve, skril se v jednu pečnu luknju, koja je vrata na hodnik imela. Tam je čekal do poldana, doklam se sve vtišilo po stanju i po hodniku je već nišić ne hodil. Vezda si je cipele zul i kaputa slekel i ove je v luknji ostavil. Vrata od ove luknje

stanite se, vi lenjaki odmah mi donesite jednu metlu, hitro, hitro!«

Ovi tri sluge dobeže iz posteljah samo u rubači i gaćah, mislili su najme, da negde gori te su se prestrašeno jedan drugoga gledali.

»No, gde je metla?« — zavikne general.

»Kaj zapovedaju, jednu metlu?« — zapita uzbunjeni Peter.

»Je, metlu« — odvrati general —

»hitro, vi nevalanci, već preko pol ure krićim tu za metlu. Gde je metla?«

Peter, koj o svemu tomu nije nikaj razmel, donese metlu, general mu ju iz rukah iztrgne i pričme znjom strahovito pometati.

»Ali gospodin general«, — veli mu doberi plebanuš — »nek puste tomu mira, to nije dielo za njih, oni na to nisu priučeni.«

»Nek me samo puste« — odgovori general — »oni neka samo pomeću na svojoj strani, a ja bum na svojoj, budemo vidli tko bu prije gotov«. — I to je anda bil sada dvojoj na metle! — Ali već poslie deset minutah je general bil ves u znoj, reče anda Petru: »Evo ti metla, pak sad ti dalje pomeći, a ovi dva lenjaki, koji još neznaju jeli spavaju ili skoznuju, neka ti

je zaprl, ali pozabil je nje zariglati. Najprije je željezna vrata odprl, koja su s hodnika v ured pelala. Kad je v službeno obitavalište stupil, zrunašnja željezna vrata je za sobom zaprl i zotim je mirno počel piliti željeznoga klina, prek kojega je bila metnjena okova od peneznih vratih. Toga klina je prepilil, i lokot je dolí opal. V ovim hipu je došel Molnár Vendel uredni sluga, da nedeljnu popoldansku poštu i liste prek zeme i da z pošte odnese. Kad je pri pečnoj luknji odišel, zapazil je, da vrata nisu zariglana. Z pohotnosti je v luknju pogledal i začudil se, da je videl tam opravu. Na poštu je ravno onda više urednih slugah došlo, kojim je Molnár zaviknuo: »V poreznim uredu je falinga!« Na fletnoma su odprli uredna vrata i kad su nutri stupili, vidiju, da jeden bos i do rubaće slečen človek beži po sobah do zadnjega obloka, gde je vun skočil. Svi su za njim bežali, s velikum larmum i poleg vnoğa ljudstva su ga na vulici vlovili. Tat je svoje ime ne štel povedati, ali ipak su tuliko zeznali, da je iz Szt-Balázs občine i da je pintarski pomoćnik. V kaputu su mu jeden pušel špagovine, jeden komad sveće, neprave ključe i klešće našli. Redarstvo ga prek dalo sudbenomu stolu.

Morski ribič i ribari.

V Auchmithie zvanim varašcu, gde zvekišinom oni ribari, tojest halasi imaju svoje kolibice, koji po morju halasiju, vno-giput vidi človek, da ribič, koj na morju živi, čisto sigurno odleti v jednu, ali drugu kolibicu i iz halasove ruke zeme hranu, kak kakov golub ali kakvo janje. Takva morska flica svako ljeto poišće svoju kolibicu i samo onda odide, kad je vreme za izvaliti. Nez-davnja je jeden halas v drugi varaš prenesel svoju kolibicu. Halas je ne misli, da bi ribič ga poiskal već. Ali se jako prečudil, kad za dva tjedne doletí njegov ribič i postavi se v hižu. V novo stanje je ribič nadalje redovito hodil po svoju hranu.

Streljena zaručnica.

Fleischer Janoš sabol s Pečuha ima jako lépe i velike gorice. Čele gorice su sa-

pomognu. A oni gospodin plebanuš, neka mi tu ljubav izkažu, pak se neka legnu spat, a i ja bum to isto učinil, pak ako Bog da, hoću njim u jutro dokazati, da su ove noći najliepše proćetvo držali.«

Drugog dana već u zoru bilo je u generalovom stanu sve živo i na nogah. General je stal u vrtu sa ogromnimi vrtuimi škarami u ruki, te je komandral: »Napred, žurite se! Već je zdravo Marija odzvonilo!« — a ovi tri slugi su na lojtrah stojeći iz drvetja najliepše grane sekli. General sam, je za sebe najlaglje dielo izabral. Sve tlo oko njega je bilo raznovrstnim cvietjem posuto; najliepši hollandzki tulipani su tu ležali polag kak snieg bielih lelujah, prelepe georgine svake vrsti, — general je sve bez milosrdja svojim škarami rezal i na kup nametal.

Ali to još nije bilo nikaj proti pustošenju, koje je general svojim škarami med ružami činil, one sve su pod njegovimi škarami, kak klasje pod kosom, bez svakog milosrdja padale te onaj kup lelujah i tulipanh povećavale, tak, da je već prilično veliki kup cvietja narasel.

Konačno je i taj posel bil obavljen i general je prekrštenih rukah u sredini obš-

dovnimi drevjama posadjene, a letos pak osobito puno sada je imel. Srdil se gazda, da dan na dan tati hodiju v goru i najlepšega sada mu spobereju i odneseju. Hotel si je pomoći pak zato je rekel svojemu vincelleru, da naj pazi po noći v goricaj. Več par danov se zdržal vinceller v goricaj i pazil na tata. Pak čudnovato, ove dane je mirz imal sad. Ali Borbás Imre lugu se to nikak nije dopalo, da zvan njega i drugi pazi na gorice. Višekrat se jako posvadi s vincellerom. Ov pak je ravno zato ne išel dimo. Veliku sumnju je imel, da sada sam lugu krade, i zato se tuliko svadjuje. Ove dane se pak svadil lugu. Nazadnje je zapovedal vincelleru, da naj odpre klēt. Vinceller je to ne štel napraviti, zato je lugu s ostrim glasom još jedanput zaviknul: Vu ime zakona zapovedam, da odprite vrata. Vinceller je prek dal kluča i veli: Ovdj je ključ! Odprite, ako hoćete! Ja ne odprem nje! Lugu je odprl vrata i stupil v klēt. Tam je odmah zapazil jednu staru, hrdjavu pušku. V ruke ju je zgrabil i veli vincelleru: — Zato budete dobili svoje! I zotim je odresel pušku, koju je vinceller pred par danov nabil šrotom. Pušku je v kuhinju del; zotim je v hižu odišel i ni se više staral s jako nabitom puškom. Komaj je nutri odišel lugu, već se dogodila grozovita nesreća. Mladič je došel s zaručnicom. Smehavali i igrali su se po putu. Naganjali su se veselo. Vu tem toga su pred hižu otcovu došli. Ovdj je i bila otcova gorica, gde je i Borbás lugu stanual. Mladič je v pamet zel pušku. Vruku zeme nju i obrne na lepu devojku, koja se ravno onda skrila smejuć v jeden lager. — Pazi, te strelim! Zatim se sprozi puška. Šrot je devajki v požarak zašel, njoj guta i sve žile raztrgnul. Devojka se mrtva prehitila na zemlju pred materjom i sestrom svojom.

Deca v družtvu vukov.

Jeden englianski vučenjak je putoval po široki Azii. Med putovanjem je vu više mestih čul, da vuki decu odhranjuju. Ova deca med družtvom vukov znamenitost zemeju na se. Takova deca nemreju jednako hoditi, kak

trizenog vrta stal, tak zadovoljno, kak da je pri Belgradu turke obladal.

»No«, — rekel je, — »ako još sad gospodin plebanuš nebude zadovoljan, onda znam, da mu nije lahko nekaj po volji učiniti!«

»Sad dečki napred!« — komandiral je, — »ti Ignac i Joška budete listje iz cvetja trgali, a ti Peter budeš mi pomagat isto odnašati.« Ta zapoved je bila podpuno izvršena, cvetje bude odnešeno van pred šator, gde je oltar za processiu stal i s onim, koje je bilo s čehano je general sam vlastoručno put do oltara posipal, a s onim, koje je cielo ostalo, je liepo samoga oltara nakinčil.

Dobra gospa generalova je to sve iz obloka gledala; ona nije svojim očim verovala ono, kaj je videla. Ali kak se je pri zajtreku začudila, kad joj je general, dok su kavu pili, obečal, da ju danas hoće u cirkvu sprovadjeti i da bude i on danas s processiom išel. Ovu sreću ona nije mogla shvatiti i skoro nije znala, jeli je budna ili mozbit samo sanja. Ali general je svojo rieč podpuno održal, on je bil pri svetoj meši i poslie meše je išel prvi za baldahinom s processiom.

Nekoliko dni zatim je bil plebanuš k-

ljudi, pak nehodju po štirej kak stvari, nego na lakta i kolena se prisloniju. Med vuki čele stvari postaneju. Takvo dēte se još ne dalo vućiti govoriti. Jedenput se dogodilo s jednim takvim detetom, da su ga tak dalko mogli zvučiti, da je redarnik mogel znjega postati. Dēte je 4 let bilo staro, kad su ga našli vu vukovi gnezdi. Jeden drugi vučenjak veli, da je videl dvoju decu, koju su s dvemi mladi vuki vlovili. Jedno dēte je 10 let bilo staro, i ako se gdo približaval, na njega je skoćilo, misleć, da ga budeju bantovali. Telo deteta je neusterpljivu duhu imalo, koju s ničim je ne moći bilo odirati. Vuni na slobošćini je spal podjednoj drevi. Jednu noć su vuki došli k njemu, i s njimi se dēte igralo, kak s pajdaši. Do sada je pitanje, zakaj odhrani indianski vuk dēte i zakaj ga ne poje. Zasiurno je do vuh sit bil, i nadnjeno dēte si za drugiput spravil. Ali vu tem se mu dēte pomililo i tak ga je odhranil. I to je pitanje, jeli hindiniski roditelji neznajdeju sami to pripoved, da sakrivaju nemost svojih dečah.

Pokradjena občinska kasa.

Iz Szegedina pišeju, da v susedni Oroszlános zvanaj občini su občinsku kasu vkrali, v kojoj je bilo 2700 frt gotovih peněz. Lopovi su zotem još i v notariuški stan štelj zajti, ali ovdj su ne mogli vrata gori vtrći. Izvanredno drzoviti je način, s kim su kasu odnesli a i smutljivo je, da takvoga moći napraviti. Tati su najprvlje odperli peneznu sobu, odovut su Wertheim kasu v drugu urednu sobu odnesli a odovud pak doli na dvor ju donesli. Ovdj su ju na kola metnuli i tak odpravili s občinskoga dvora. Čudnovito je, da od tatov na deset korakov v občinskim dvoru su spali dva mali birovi, koji su se na to niti ne prebudili. Redarstvo vezda jako išče.

Vtopleni žandari.

V Uj-Bánya se Nádasdi János žandarski strážamester svojim sinom i s dvemi žandari v Garam zvanu rēku išel kupat. Najlepše su se kupali, kad na jedenput dva žandari su zniknuli pod vodu. Sigurno su

generalu na obed pozvani, i dobra gospa, koja svoju znatiželjnost nije mogla obuzdati, rekla je pod obedom plebanušu: »Ali oni gospodin plebanuš moraju pravi coperniek biti?«

»Neznam«, — odgovori plebanuš, — »kak to misle excellencija?«

»No tak mi nek poveju« — veli ona, — »kakovo sredstvo su anda upotrebili, da su mojega muža mogli ovak na jedan krat na pravi put obrnuti?«

»Ah, Bože moj« — odgovori plebanuš, — »posve jednostavno sredstvo — jednu navadnu metlu.«

I sad je general smejuć se svojoj gospojoj pripovedal cieli dogodjaj, koj se je one noći pred tielovom med njim i plebanušem dogodil te je konačno zaključil, da je već više dvobojah kakti soldat obavil, ali ovakovoga, — na metle, jos nikada i da mu nijedan nije tolike hasne donesel, kak baš ov na metle.

Em. Kollay.

v forgov mogli zajti, koj je nje nutri potegel. Na kratkoma su njim mrtvo telo našli i med velikom sućutom nje zakopali.

Nesrećna šala.

Katz Jakab pomoćnik je malo više pustil po gutu, kak mu je potrebno bilo. Već je kmica bila, kad se Weisz Johanna zvanaj devojki postavil i vrata za sobom zaprl. Katz se zatim na grožnju postavil i zavikne na devojku: — Peneze, ali življenje! — Prestrašena devojka je čez oblok skoćila vun i na njezinu larmu su domači vlovili Katza i njega redarstvi prek dali. Pri redarstvu je rekel, da se samo šaliti štel s devojkum. Ni su mu verovali, nego su ga zakonu prek dali.

Stara ženska.

V Veršecu je ove dane vmrla jedna stara ženska, koju slobodno zovemo za najstarešu žensku Europe. Deixner Regina se zove ta ženska. Obitelj veli, da je samo 110 let stara, ali poznanci veliju, da je 116 let stara. Poleg svoje starosti je v najbolšem zdravju bila i čele dane je uvek sim tam hodila okolo hiže, pak i pri dobri pameti je čisto do zadnja bila. Z med jedenajst dečah su 3 sini i 2 čeri žive, svi su vre stari; ima nadalje 35 vnukuv (z med njih jeden 70 let star stavec) i 90 pravnukov.

Zubni doktor.

V Nádasd-Ladányu je grozoviti zubni doktor. Zvućeni kovač je, ali s hrdžavimi kleščami svojimi je već višem za 10 krajcarov zubi zmeknul. Ove dane je došel Horváth Ferencz biruš k njemu, da mu zvadi zuba. Kovač je i cuknul vun srećno zuba, ali i stisnul je i drugoga zdravoga. Horváth je od boli celu noć ne mogel zaspati. Drugi dan je prijavil kovača. Sad bude zasiurno oštro kaštigovani.

Kuliko je vreden jeden človek?

Ako jeden zdrav človek 60 let živi, z ovoga 40 let moći zeli na takvo vrēme, pod kojem državi na hasen more biti. Čez leto-rećemo-sluzi 500 frte. Nato dojde 100 frti poreza. Dakle jednomu zdravomu, dobro služejećumu človeku državka cēna je 100 frte. Sigurno onomu, koj nikaj nema. Sad pak 4 millione zememo za magjarske gradjane, v ovimi ima država 400 million frt kapitala. Kaj pak oni 4 milioni, koji blago imaju; pak oni tretji 4 milioni, koji soldate davaju?

600 letna pšenica.

V okolici Fegyvernek občine, na imanju Szapáry grófa su za cigle žgali pećnicu delali. Med kopanjem su dve pivnice našli, su pune bile sprhjenom pšenicom i hržom. Ravno i ovdj su našli sreberne penenze od 1230-oga leta. Moguće, da su ove stvari z onoga vremena, kad mongolci (tatári) pod kraljem IV. Béla su v orsag naš vudrili i vništili ga. Netko je mogel to skriti, misleć, da odideju mongolci, si opet napre zeme, i bude imel kruha svagdašnjega. Dobro bi bilo, ovdj dalje kopati.

Dobre žepne i stēne vure za fal cenu moći dobiti pri Pollak Bernatu vuraruu vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravek za fal cenu.

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Gabona árak. — Cienna žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frttól frtlig
Buza	Pšenica	8'00 —
Zab	Zob	5'50 —
Rozs	Hrż	5'00 — 6'30
Kukoricza uj	Kuruza nova	5'00 —
» » ó	» stara	5'25 —
Árpa	Ječmen	5'50 —
Fehér bab uj	Grah beli	6'50 —
Sárga » »	» žuti	5'60 —
Vegyes » »	» změšan	5'50 —
Lennag	Len	8'00 —
Bükköny	Grahorka	5'75 —

Nyilttér*)

E rovat alatt közöltékért sem alakí, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Menyasszonyruha-selyem 65 kplól

14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** póstabér és vámmentesen — valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig** póstafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító)

Zürichben.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Nincs többé lábfájás

sem tyukszem, sem izzadó láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét **Dr. Högyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpbélissel látja el.**

Párja egyszerű 60 kr., kettős vastagságú frt 1.20. Az asbest talpbétét kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbestáru-gyár betéti társaság, Budapest VI. Sziv-utca 18.
Egyedüli elarusító raktár Csáktornyan: Mayer Testvérek bőrkereskedésében.

524 22—50

Ünnepi és alkalmi ajándéktárgyak

Pollák Bernát

óras és ékszerész Csáktornyan.

Főter, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

svájci zsebóra, arany-, ezüst- és chinai-ezüst-áru raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó áráért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolesóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árák mellett.

Legjobb szerkezetű svájci zseborák.

Fall ingaórák raktára.

Különlegesség polóskák, lohnák és konyharovarok ellen.

Zacherlin

Molyok és parasiták ellen a háziállatokon stb.

ZACHERLIN bámulatos hatása!

felülmulhatlan biztosság és gyorsasággal pusztít mindennemű kártékony férget és azért a vevők milliói által dicsértetik és kerestetik.

Ismertető jelei a következők: 1. a lepecsételt üveg, 2. a „ZACHERL“ név.

Csáktornya :

Özv. Göncz Lajosné,
Gráner Testvérek,
Heinrich Miksa,
Todor Roza,
Stráhia Testvérek.

RAKTÁRAK:

Perlak :
Kramarits Victor,
Sosterics Pál.

Polstrau :

Robie Miksa
507 8—8

Alsó-Lendva :

Fuss Nándor,
Freyer Fülöp,
Arnstein Benő,
Freyer Lipót.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a perlaki kir. járásbíróság 1896. évi 4506./p. 96. számú végzése következtében dr. Kemény Fülöp perlaki ügyvéd által képviselt az al-muraközi t-pénztár javára Kollarits Flórián és társai al-hráscsáni lakosok ellen 200 frt s jár. erejéig 1896. évi május hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 690 frtra becsült 3 ló, 1 tehén, 1 pajta, 1 sertés és 1 szekérből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. járásbíróság 98. V. 291./1 sz. végzése folytán 200 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi ápril. hó 1. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 22 frt 80 krban bíróság már megállapított költségek erejéig a helyszínén Al-Hráscsánban Horváth Rókus lakásán leendő eszközlésére

1898. évi szept. hó 14. napjának délutáni 3 órája

határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Perlakon, 1898. auguszt. hó 30-án.

Sós Frigyes
kir. bír. végrehajtó.

616 1-1

SZIVATTYUK

mindennemű, házi nyilvános, mezőgazdasági és iparczélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint inoxydált szivattyuk rozsdáellen védve.

Árjegyzékek
ingyen és bérmentve

W. GARVENS, Wien.

L. Wallfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6 sz.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű **tizedes százados és hidmérlegek** fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. **Embermérlegek, mérlegek házi használatra, bárommérlegek.** Commandit-társaság **szivattyu és mérleggyártása.**

Keil-lakk

(Glaser)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára frt 135 kr. — 1 kis palaczk ára 68.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60kr.

Arany-fénymáz

képeretek stb. bearanyozására.
1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glaser“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, aítók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kapható:

Heinrich Miksa cégnél Csáktornyan.

607 3-8

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

könyvnyomdája

Csáktornyan,

a legújabb gyorsajtókkal és dizes új betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket.
— számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat.
műveket stb. stb.

bármely nyelven és kivitelben

a legjutányosabb árak mellett.

